

Vijenac, Broj 279, 11.studenoga 2004.

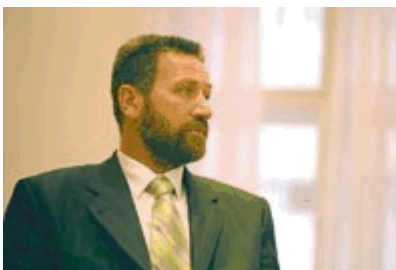
PAVO BARIŠIĆ, POMOĆNIK MINISTRA ZNANOSTI, OBRAZOVANJA I ŠPORTA, TAJNIK ORGANIZACIJSKOG ODBORA PRVOGA KONGRESA HRVATSKIH ZNANSTVENIKA IZ DOMOVINE I INOZEMSTVA

Stvaramo svjetsku mrežu hrvatskih znanstvenika

Premda se ideja okupljanja hrvatskih znanstvenika iz domovine i inozemstva u raznim oblicima javlja vrlo brzo po uspostavi hrvatske države, ovo je prvi put da je u organizaciju takva skupa izravno uključeno visoko državno tijelo kao što je Ministarstvo znanosti. Ministar Primorac i mi koji smo članovi njegova tima ne želimo samo prihvaćati ono što nam se ponudi nego putem Kongresa činimo i korak dalje u smislu čvršćega povezivanja i kreiranja razvoja znanosti

Tko je pokrenuo projekt Prvoga kongresa hrvatskih znanstvenika iz domovine i inozemstva?

- Ideju o organiziranju kongresa na kojem bi se okupili hrvatski znanstvenici iz domovine i inozemstva iznio je još na početku svoga mandata ministar znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske Dragan Primorac, koji je i sâm kao znanstvenik dugi niz godina boravio u Sjedinjenim Državama, a organizirao je i nekoliko svjetskih kongresa i pritom stekao veliko iskustvo, koje se pokazalo vrlo korisnim pri organizaciji Kongresa.

Premda se ideja okupljanja hrvatskih znanstvenika iz domovine i inozemstva u raznim oblicima javlja vrlo brzo po uspostavi hrvatske države, ovo je prvi put da je u organizaciju takva skupa izravno uključeno visoko državno tijelo kao što je Ministarstvo znanosti. Ministar Primorac i mi koji smo članovi njegova tima ne želimo samo prihvaćati ono što nam se ponudi nego putem Kongresa činimo i korak dalje u smislu čvršćega povezivanja i kreiranja razvoja znanosti. Organizacija istih ili sličnih skupova u drugim zemljama nije rijetkost, pri čemu je ministar za primjer uzeo izraelsku dijasporu, koja je prilično aktivna u takvu tipu znanstvenoga povezivanja.

Početak srpnja, istodobno kada je javnosti predstavio projekt Kongresa, ministar Primorac otvorio je Portal hrvatskih znanstvenika u inozemstvu. Koliko su podaci dostupni na tom portalu primijenjeni u organizaciji Kongresa?

- Portal hrvatskih znanstvenika zajednički je projekt Nacionalne i sveučilišne knjižnice i Sveučilišta u Zagrebu, koji se odvija pod pokroviteljstvom i uz sudjelovanje Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, a u njemu sudjeluju i ministarstva kulture i vanjskih poslova te Hrvatska matica iseljenika. Cilj je toga dugotrajna istraživačkog projekta pokrenuta prošle godine formirati bazu podataka o hrvatskim znanstvenicima koji djeluju u inozemstvu na sveučilištima i(li) znanstvenim ustanovama.

Dosad je prikupljeno gotovo devetsto imena hrvatskih znanstvenika koji djeluju diljem svijeta, no naravno da ih ima još. Za više od dvjesto znanstvenika na internetskoj su adresi portala pohz. nsk. hr dostupne profesionalne biografije. Baza podataka dostupna na internetu primijenjena je u pripremi Kongresa, no ona nije bila kriterij za izbor sudionika. Vjerujem da će Kongres omogućiti prikupljanje velikog broja novih podataka za portal.

Kako su birani sudionici Kongresa?

- Kongres je podijeljen u šest sekcija koje su identične područjima znanosti u našem znanstvenom pogonu: prirodne, tehničke, društvene, humanističke i biotehničke znanosti te biomedicina i zdravstvo. Organizacijski je odbor među znanstvenicima izabrao po dva voditelja svake sekcije, jednog iz zemlje, drugog iz inozemstva, koji su u dogovoru s ministarstvom koje im je dostavilo sve podatke koje je imalo na raspolaganju izabrali, između gotovo osam tisuća znanstvenika koji djeluju u Hrvatskoj i devetsto koliko ih djeluje u inozemstvu, sudionike Kongresa. Pritom su vodili računa o ravnopravnoj zastupljenosti svih znanstvenih polja i podjednakom broju znanstvenika koji djeluju u zemlji i inozemstvu. Na Kongres su pozvani istaknuti hrvatski znanstvenici koji su u pretrpanim profesionalnim satnicama bili spremni naći vrijeme za stalni kontakt s voditeljima sekcija na pripremi radova, koji će biti prezentirani na Kongresu. Najčešći je broj znanstvenika u pojedinim sekcijama trideset, a u vrlo razgranatoj sekciji biomedicina i zdravstvo bit će ih stotinjak.

Kakav je bio odaziv znanstvenika?

- Odaziv je premašio sva naša očekivanja. Očekivali smo tristotinjak, a prijavilo se gotovo petsto sudionika u osnovnome dijelu. Toj brojci treba pribrojiti goste, znanstvene novake i novinare koji će pratiti rad Kongresa. Riječ je dakle o velikom broju sudionika, no oni svi neće ići u Vukovar jer to nije organizacijski izvedivo.

Kongres će trajati pet dana...

- Kongres će se održati od 15. do 19. studenoga u Zagrebu i Vukovaru. Na njegovu otvaranju sudionicima i gostima pozdravne će riječi uputiti predsjednik Vlade Ivo Sanader, predsjednik Sabora Vladimir Šeks, ministar zdravstva i član Organizacijskog odbora Kongresa Andrija Hebrang, a dolazak je najavio i predsjednik Republike Hrvatske Stjepan Mesić. Slijedi uvodno izlaganje ministra Primorca o strategiji razvoja znanosti u Hrvatskoj. Kongres nastavlja rad plenarnim sjednicama na kojima će voditelji sekcija prezentirati teze koje su rezultat zajedničkoga rada cijele sekcije, a potom slijede predavanja članova sekcije.

Istodobno s plenarnim sjednicama znanstveni će novaci predstavljati svoje postere s međunarodnih kongresa i skupova u posljednje tri godine. I to po svim sekcijama. Dosad smo dobili više od tisuću postera, dakle više stotina mladih znanstvenika također će sudjelovati na Kongresu. U drugom dijelu Kongresa, koji će se odvijati u Vukovaru, predviđen je rad po sekcijama, gdje će svaka sekcija pojedinačno raspravljati i donijeti svoje zaključke koji će ući u jedinstvenu Deklaraciju koja će se usvojiti u Vukovaru i koja će biti zaključni dokument Kongresa.

Zašto se Kongres osim u Zagrebu održava i u Vukovaru?

- Ideja je potekla od Svjetskoga zbora hrvatskih liječnika, čiji će se Osmi sabor uključiti u rad Kongresa, i mi smo je prihvatili stoga što držimo važnim da se u Hrvatskoj cijeli znanstveni život ne svodi samo na Zagreb, nego je nužno proširiti znanstveno djelovanje u što je moguće više gradova. Ovaj put to je Vukovar, a sljedeći će se kongresi održavati i u drugim hrvatskim gradovima, tako da sudionici, poglavito oni iz inozemstva, među kojima nije mali broj onih koji će u Hrvatsku doći prvi put nakon duga niza godina, поближе upoznaju i druge krajeve Hrvatske. Budući da se Kongres odvija u Vukovaru i na Dan sjećanja na žrtvu Vukovara 1991. sudionici Kongresa sudjelovat će i u obilježavanju toga datuma.

Koja je predviđena dinamika održavanja Kongresa?

- O dinamici održavanja Kongresa definitivno ćemo odlučiti kada vidimo rezultate čitavoga skupa. Za sada razmišljamo o tome da se Kongres održava svake druge godine. Između pojedinih kongresa želimo putem jednokratnih skupova s raznim temama održati rad sekcija u njihovim stručnim programima.

Tko pokriva troškove održavanja Kongresa?

- Ministarstvo dijelom financira održavanje Kongresa pokrivajući troškove smještaja za sudionike Kongresa, no ono neće i ne može financirati putne troškove sudionika, što je pri organizaciji sličnih skupova uobičajena praksa i najveći trošak. Zbog toga dio znanstvenika, posebice oni iz inozemstva, premda su zainteresirani, nisu u mogućnosti doći. Troškove smo nastojali reducirati koliko je god to moguće. Upravo stoga pozvali smo i predstavnike gospodarskoga života i to ne kao puke sponzore nego kao i partnere koji će u našim projektima biti aktivni suradnici. Unutar sama Kongresa održat će se i gospodarski forum na kojem će se naći i ministar gospodarstva i predstavnici Hrvatske gospodarske komore te vodeći predstavnici gospodarskoga života Hrvatske.

Zahvaljujući takvoj strategiji troškovi organizacije vjerojatno će biti i manji od onih uobičajenih za ovakav tip kongresa.

Koji su ciljevi Kongresa?

- Želja nam je da Kongres završi što konkretnijim dogovorima i sporazumima o raznim oblicima zajedničke znanstvene suradnje kao što su zajednički rad na projektima temeljno financiranim inozemnim fondovima, a potpomognut novcem Republike Hrvatske; radni boravci znanstvenika iz inozemstva u Hrvatskoj; prihvati i boravak znanstvenih novaka u inozemstvu; osnivanje grupe recenzenata koji bi pomagali u prosudbi znanstvenih projekata i programa te suradnjom znanstvenika na strateškim gospodarskim projektima u Hrvatskoj. O svemu tome želimo sa znanstvenicima raspraviti na jednome mjestu. Cilj nam je povezati hrvatske znanstvenike koji djeluju u svijetu u jedinstvenu mrežu, aktivirati znanstvene potencijale iseljene Hrvatske za znanstveni i gospodarski boljitak domovine te stvoriti okvir iz kojega će se rađati dalji projekti koje ćemo ugrađivati u znanstvenu politiku Ministarstva.

Razgovarao Goran Ivanišević

Prof. dr. sc. Pavo Barišić rođen je 1959. Godine 1982. diplomirao je pravo na Pravnom fakultetu, a 1983. diplomirao filozofiju, njemački jezik i književnost na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Magistrirao je 1985. radom *Praktična filozofija u Hegela*, a doktorirao 1989. na Sveučilištu u Augsburgu disertacijom *Welt und Ethos*.

Bio je znanstveni asistent na Fakultetu političkih znanosti od 1984. do 1986, a od 1986. zaposlen je u Institutu za filozofiju. Obnašao je dužnost ravnatelja Instituta od 1991. do 2001, a od 2002. voditelj je projekta *Praktična filozofija i estetika u Hrvatskoj*.

Predavač je predmeta Povijest filozofije na Sveučilištu u Zadru i na Katoličko-bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Nositelj kolegija i predavač predmeta Filozofija prava i politike i kolegija Ante Starčević te zamjenik i o. d. voditelja na Hrvatskim studijima Sveučilišta u Zagrebu. Predavač kolegija Teorije pravednosti na poslijediplomskom studiju Hrvatska i Europa na Fakultetu političkih znanosti te Poslovne etike na Građevinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Glavni je i odgovorni urednik časopisa Filozofska istraživanja i Synthesis philosophica te urednik istoimene biblioteke knjiga. Bio je potpredsjednik Hrvatskoga filozofskog društva 2002-2003.

Objavio je tri knjige (*Dijalektika običajnosti* /1988/, *Welt und Ethos* /1992/, *Filozofija prava Ante Starčevića* /1996/), a koautor je i urednik pet knjiga, znanstvenih radova u inozemnim i domaćim časopisima i publikacijama, recenzija i prikaza te prijevoda knjiga s njemačkoga jezika.

Bio je voditelj međunarodnih znanstvenih skupova: Augsburško-zagrebački filozofski razgovori *Svijet u filozofiji - filozofija u svijetu* (Augsburg 1988, 1993, Zagreb 1990), *Filozofija vremena* (Cres, 2000), *Demokracija i etika* (Cres, 2003), na Institutu za filozofiju (1999, 2000), u Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti (2001). Sudjelovao na međunarodnim kongresima, simpozijima i predavanjima u Austriji, Njemačkoj, Češkoj, Rumunjskoj, Bugarskoj, Sloveniji, Koreji i Japanu. Gostujući istraživač i profesor u SR Njemačkoj (1987-1989, DAAD, 1997-1998. Humboldt) i Japanu (2002-2003).

Pavo Barišić predsjednik je Hrvatske paneuropske unije od 2003.